

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/723,Konferencja-naukowa-i-wystawa-Strajki-ustrzycko-rzeszowskie-grudzien-1980-luty-1.html>
14.03.2026, 05:55

Konferencja naukowa i wystawa „Strajki ustrzycko-rzeszowskie grudzień 1980 – luty 1981” – Rzeszów, 17 lutego 2006 r.

22.02.2006

W dniu 17 lutego 2006 r. w Sali Kameralnej Filharmonii Rzeszowskiej odbyła się konferencja naukowa pt. „Strajki ustrzycko-rzeszowskie grudzień 1980 – luty 1981”, poprzedzona uroczystym otwarciem wystawy poświęconej tej samej tematyce. Wystawa i konferencja przygotowane zostały przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Rzeszowie przy współpracy Regionu Rzeszowskiego NSZZ „Solidarność”, a honorowy patronat nad nimi objęła Pani Wojewoda Podkarpacka.

Uroczystości rozpoczęło złożenie kwiatów na grobie jednego z sygnatariuszy porozumień ustrzycko-rzeszowskich, przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych, wicemarszałka Senatu RP I i II kadencji Józefa Ślisza na cmentarzu w Łące koło Rzeszowa. Następnie w holu Filharmonii Rzeszowskiej naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN w Rzeszowie dr Krzysztof Kaczmarek zaprezentował wystawę, na której zgromadzone zostały dokumenty, fotografie, informacje prasowe i plakaty pochodzące ze zbiorów rzeszowskiego i lubelskiego Oddziału IPN, Archiwum Państwowego w Przemyśle, archiwum Zarządu Regionu Rzeszowskiego NSZZ „Solidarność” oraz osób prywatnych. Przedstawiają one sytuację polskiej wsi przed rokiem 1980, a zwłaszcza politykę rolną PRL za czasów Gierka i Jaroszewicza, początki opozycji chłopskiej pod koniec lat 70-tych oraz powstanie pierwszych struktur związkowych rolniczej „Solidarności” późnym latem i jesienią 1980 r. Zaprezentowano przebieg protestu w Ustrzykach i jego pacyfikację, a także politykę dezinformacyjną władz komunistycznych. Obszernie – od strony oficjalnych rozmów, ale też posiłków, nabożeństw czy wypoczynku – pokazany został strajk okupacyjny w budynku b. WRZZ w Rzeszowie. Na paletach wystawienniczych znalazło się wiele dokumentów, ulotek i plakatów strajkowych, a także informacje z manipulującej faktami prasy oficjalnej oraz antysolidarnościowe materiały propagandowe. Zaprezentowano działania organów bezpieczeństwa wobec strajkujących: infiltrację przez tajnych współpracowników oraz plany przedsięwzięć operacyjnych i pacyfikacyjnych. Ponadto na ekspozycji oraz w informatorze do wystawy zamieszczono teksty porozumień zawartych między rolnikami strajkującymi w Ustrzykach i w Rzeszowie a Komisją Rządową. W końcowej części wystawy przedstawiono zjazd zjednoczeniowy rolniczych związków zawodowych w Poznaniu i powstanie NSZZ Rolników Indywidualnych, a także dramatyczne wydarzenia, które poprzedziły jego rejestrację.

Po uroczystym otwarciu wystawy, w Sali Kameralnej filharmonii dyrektor Oddziału IPN w Rzeszowie dr Zbigniew Nawrocki powitał zebranych, a następnie minister Władysław Ortyl przeczytał list skierowany do uczestników sesji przez Prezesa Rady Ministrów Kazimierza Marcinkiewicza. Następnie miały miejsce krótkie wystąpienia wicemarszałka Senatu Krzysztofa Putry, prezesa IPN dr. hab. Janusza Kurtyki, pani wojewody podkarpackiej Ewy Draus i przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Janusza Śniadka.

Zarówno część oficjalną, jak i naukową konferencji prowadził prof. dr hab. Jan Draus. Sesję rozpoczął Marcin Krzysztofik (BUiAD Warszawa Delegatura w Radomiu), który omówił „Działania SB wobec Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Grójeckiej i ks. Czesława Sadłowskiego

(1978-1981)". Po nim wicewojewoda podkarpacki dr Dariusz Iwaneczko przedstawił przebieg strajków chłopskich oraz działania władz komunistycznych w Ustrzykach i Rzeszowie. Dr Antoni Kura (IPN KŚZpNP Warszawa) zajął się tematem „NSZZ RI - od rejestracji do delegalizacji”. Ostatni referat zatytułowany „NSZZ RI w Polsce Południowej (1980-1981)” - wygłosił Mateusz Szpytma (IPN Warszawa).

Konferencję zakończyła bardzo ożywiona dyskusja, podczas której głos zabierali uczestnicy strajków chłopskich sprzed 25 lat, m.in. jeden z przywódców protestu w Ustrzykach Wieńczysław Nowacki i pierwszy przewodniczący NSZZ RI „Solidarność” Jan Kułaj. Dzielili się swoimi przeżyciami i spostrzeżeniami oraz zgłaszali postulaty, dotyczące zwłaszcza zachowania jedności w „Solidarności” rolniczej oraz poprawy sytuacji rolników w państwie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

